

OVIDIUS - UMĚNÍ MILOVAT

LITERÁRNÍ TEORIE

Literární druh a žánr:

3 knihy s intimními radami pro muže a ženy (poezie, lyrika)

Literární směr:

vydáno kolem přelomu letopočtu (kolem roku 0) – dílo patří do počátku autorovy tvorby; antická literatura

Slovní zásoba:

spisovný a zastaralý antický jazyk; nečekané obraty; značná čtivost; erotické a jiné intimní výrazy; častá přirovnání k mytologickým postavám (Venuše, Meneláos, Helena, Daidalos, Ariadna, atd.); časté použití metafor; barvitě výrazy – obrazná pojmenování

Rytmus, verš, rým:

elegické distichon; daktylský hexametru a pentametru

Kompozice:

celé dílo je členěno do 3 knih; každá kniha je členěna do jednotlivých kapitol (pojmenovaných podle problematiky, kterou se chystají řešit)

Lyrický subjekt:

vypravěčem – lyrickým subjektem je autor – sám se stylizuje do role jakéhosi mentora a učitele lásky a citů

Motivy:

KNIHA PRVNÍ – autor se přirovnává se k učiteli → radí mužům, jak si ženu získat (divadlo, hry, atd.) → věnuje se i místům vhodným k seznámení (divadlo, atd.) → průběh samotného seznámení → radí, jak ženy zaujmout (v celé první knize se vyskytují pasáže, které nenápadně zvyšují mužovu sebejistotu); KNIHA DRUHÁ je o udržení ženy → o jejím hýčkání → co jí darovat, aby si ji muž udržel → nechybějí rady o nevěře → kam s ženami chodit, atd.; KNIHA TŘETÍ – podobné rady ženám → jak se chovat k muži + rady na vylepšení krásy (kosmetické i jiné intimní rady)

Význam sdělení (hlavní myšlenky díla):

rady mužům i ženám v milostném a intimním životě; oslava bájných a mytologických postav a jejich dokonalých vlastností

LITERÁRNÍ HISTORIE - společensko-historické pozadí vzniku

Politická situace (mocenské konflikty, aj.):

řecké státy pod římskou nadvládou (146 př.n.l.-395); Řím již ovládá drtivou většinu Středomoří, včetně malého území v severní Africe; Bitva u Actia – Augustus poráží Marca Antonia (31 př.n.l.); Augustus vládne v Římě jako císař (27 př.n.l.-14 n.l.)

Základní principy fungování společnosti v dané době:

v Řecku se rozšířila chodoba + malé zalidnění oblasti

Kontext dalších druhů umění:

ARCHITEKTURA: Marcus Vitruvius Pollio (80/70 př.n.l. - kolem 25 př.n.l.) - římský architekt; řecké státy jsou pod římskou nadvládou zbavovány uměleckých děl – výzdob, soch, atd.

Kontext literárního vývoje:

v Římě se rozvíjí zejména poezie - probíhá období antické literatury

AUTOR

Život autora:

Publius Ovidius Naso (43 př.n.l.-17 n.l.?) - římský básník; pocházel z bohatého a váženého rodu – studia v Římě (právo a rétorika) – začátek básnické tvorby – cesta do Řecka – po návratu se soustředil už jen na literaturu – svatba s příbuznou císaře Augusta – r. 8 n.l. byl nucen opustit Řím a odecestovat do oblasti (římské provincie) dnešního Rumunska u pobřeží Černého moře – odtud psal mnohé dopisy (Augustovi i dalšímu císaři, Tiberiovi) s prosbami o návrat – nevyslyšen – zemřel r. 17 n.l. (možná později) ve městě Tomis (dnešní rumunská Constanța); byl velice talentovaným básníkem, psal velmi čtivě a zajímavě; připisuje se mu značné vylepšení daktylského hexametru; ZAJÍMAVOSTI: dodnes není zcela jasné, co bylo hlavním důvodem Ovidiova vyhnanství – údajně šlo o skandál kolem rodiny císaře Augusta, jistou úlohu sehrály i jeho knihy Ars amatoria (Umění milovat), kterými prý narušoval mravní výchovu tehdejší mládeže

Vlivy na dané dílo:

úcta k antické mytologii; údajně i vlastní zkušenosti

Vlivy na jeho tvorbu:

antická mytologie; autobiografie (vlastní zkušenosti)

Další autorova tvorba:

Metamorfózy; Kalendář (obě díla jsou z doby před autorovým vyhnanstvím); Žalozpěvy; Listy z Pontu (díla z vyhnanství)

Jak dílo inspirovalo další vývoj literatury:

podle odborníků Ovidius (nejen) tímto dílem vylepšil a zjemnil daktylský hexametru a pentametru

LITERÁRNÍ KRITIKA

Dobové vnímání díla a jeho proměny:

mezi běžnou populací bylo nejen toto Ovidiovo dílo zřejmě velmi oblíbené, neboť i po jejich stažení z veřejných knihoven se jeho texty veřejně předčítaly a hrály v divadlech; dílo zaznamenalo zvýšený nárůst popularity znovu až v novodobých dějinách

Dobová kritika díla a její proměny:

odborná veřejnost (zejména vysoce postavení veřejní představitelé) dílo odsuzovali mimo jiné pro údajné narušování mravní výchovy tehdejší mládeže; po autorově odchodu do vyhnanství byly všechny jeho texty staženy z veřejných knihoven

Aktuálnost tématu a zpracování díla:

nelze popřít přítomnost některých i pro naši dobu zajímavých rad, mnoho z nich je však dnes již zcela nepoužitelných; i forma zpracování (daktylský hexametru a pentametru) je téměř výhradně antická, v současnosti již nepoužívaná